

15. Com es van transmetre els evangelis?

És sabut que no posseïm el manuscrit original dels evangelis, com tampoc el de cap llibre de l'Antiguitat. Els escrits es transmetien mitjançant còpies manuscrites en paper i més endavant en pergamí.

29/05/2006

Els evangelis i els primers escrits cristians no són aliens a aquest tipus de transmissió. El Nou Testament

deixa percebre que algunes cartes de sant Pau es copiaven i es transmetien en un cos d'escrits (2 *Pe* 3,15-16); i passa el mateix amb els evangelis: les expressions de sant Justí, sant Ireneu, Orígenes etc., anotades en la pregunta anterior (*Qui van ser els evangelistes?*) donen a entendre que els evangelis canònics es van copiar de seguida i es van transmetre junts.

El material utilitzat en els primers segles de l'era cristiana va ser el paper. A partir del segle III es va començar a usar el pergamí, més resistent i durador. Només des del segle XIV es va començar a utilitzar el paper. Els manuscrits que conservem dels evangelis, amb un estudi atent segons la denominada crítica textual, palesen que, en comparació de la majoria d'obres de l'Antiguitat, la fiabilitat que podem donar al text que tenim és molt gran. En primer lloc, per la quantitat de manuscrits. De la *Ilíada* , per

exemple, tenim menys de 700 manuscrits, però d'altres obres, com els *Anal*s de Tàcit, només tenim uns pocs —i dels seus primers sis llibres, només un—. En canvi, del Nou Testament tenim uns 5.400 manuscrits grecs, sense comptar les versions antigues en altres idiomes i les cites del text disperses en obres d'escriptors antics. Endemés, hi ha la qüestió de la distància entre la data de composició del llibre i la data del manuscrit més antic que conservem. Mentre que per a moltíssimes obres clàssiques de l'Antiguitat és gairebé de deu segles, els manuscrits més antics del Nou Testament (els papir del Dr. Roca Puig, conservats a Montserrat, el papir de Rylands) són trenta o quaranta anys posteriors al moment de composició de l'evangeli de sant Joan; del segle III tenim papirs (els papirs de Bodmer i Chester Beatty) que mostren que els evangelis canònics ja col·leccionats es transmetien en còdex; i des del

segle IV els testimoniats són gairebé interminables.

Òbviament, en comparar la multitud de manuscrits, hom descobreix errors, lectures esbiaixades, etc. La crítica textual dels evangelis —i dels manuscrits antics— examina les variants que són significatives, intentant descobrir-ne l'origen —de vegades, un copista intenta harmonitzar el text d'un evangeli amb el d'un altre, un altre intenta explicar una expressió incoherent, etc.— i cercant d'aquesta manera establir quin va poder ser el text original. Els especialistes coincideixen a afirmar que els evangelis són els textos que millor coneixem de l'Antiguitat. Es basen per a això en l'evidència d'allò que suara s'ha dit i també en el fet que la comunitat que transmet els textos és una comunitat crítica, unes persones que impliquen la vida en allò que és afirmat en els textos i que,

òbviamment, no comprometrien la vida en unes idees creades per a l'ocasió.

Bibliografia: J. Treballe, *La Bíblia jueva i la Bíblia cristiana. Introducció a la història de la Bíblia*, Trotta, Madrid 1998; J. O'Callaghan, *Els primers testimoniatges del Nou Testament. Papirologia neotestamentaria*, El Almendro, Còrdova 1995; I.J. Epp, "Textual Criticism (NT)", en *Anchor Bible Dictionary VI*, Doubleday, Nova York, 1992, 412-435; F. Encallo, *Saps llegir la Bíblia?* Planeta, Barcelona 2006.

Vicente Balaguer

pdf | document generat
automàticament des de [https://
opusdei.org/ca/article/15-com-es-van-
transmetre-els-evangelis/](https://opusdei.org/ca/article/15-com-es-van-transmetre-els-evangelis/) (07/03/2026)